

Höjeåprojektet

Uppföljning av gångstråk längs Höje å

Rekreation

Bild. Naturstigen vid Källby reningsverk. Foto: Ea Baden

Rapporten är upprättad av: Ea Baden
Granskning: David Reuterskiöld, Johan Krook

Uppdragsgivare: Höje å vattenråd

Landskrona 2014-05-26
EKOLOGGRUPPEN

Innehållsförteckning

sidan

Sammanfattning	3
Bakgrund och syfte	4
Höjeåprojektet	4
Uppföljning av nyttan.....	4
Undersökningar 2013.....	5
Studerade anläggningar	5
Metod	9
Källby i Lund.....	9
Besiktning	9
Antal besökare.....	10
Intervjuer.....	10
Habo i Lomma	12
Besiktning	12
Antal besökare.....	12
Intervju	12
Slutsatser	13

Sammanfattning

Denna rapport är framtagen på uppdrag av Höjeåns vattenråd och behandlar uppföljningen av effekterna av de rekreationsfrämjande åtgärder som gjordes under 2009 och 2010 inom Höjeåprojektet längs Höje å vid Källby i södra Lund, samt vid Habo dammar i Lomma kommun. Åtgärderna består bland annat av gångstråk, broar, bryggor och sittplatser och har gjorts i syfte att öka tillgängligheten längs Höje å och utveckla naturvärdena och rekreationsmöjligheterna.

Effektuppföljningen genomfördes genom fältbesök under 2013 och 2014. Vid uppföljningen besiktigades anläggningarna och antalet personer längs gångstråken noterades. Vidare genomfördes intervjuer av ett flertal besökare.

Vid tre tillfällen under totalt 3,5 timmar längs Höje å vid Källby noterades 39 personer längs gångstråket, varav 15 intervjuades. Majoriteten av de intervjuade använde området för rekreation, ofta i kombination med rastning av sina hundar. Under 2,5 timmar fördelat över två tillfällen besöktes Habo dammar av elva personer varav en (förvaltaren på Habo gård) intervjuades. Majoriteten av personerna vid besökstillfällena nyttjade området för fiske, medan någon joggade eller rastade sin hund.

Mot bakgrund av intervjuerna kan det konstateras att gångstråket vid Källby har blivit ett populärt komplement till de äldre stråken närmast Höje å. Det nya stråket och den nyanlagda gångbron över Höje å, som knyter ihop det nya och det gamla gångstråket, har ökat möjligheterna till variationsrika naturupplevelser och landskapsvyer längs ån. Närheten till de öppna fälten har bidragit till en frihetskänsla, men framför allt en upplevelse av idyll och natur. Kompletterande önskemål om förbättringar som framfördes av besökarna var anläggande av toalett, hundlatrin, ännu mera variation, utsikt till vattnet, sittplats, säkerhet, tillgänglighet och natur.

Åtgärderna vid Habo dammar har, enligt uppgift från förvaltaren, bidragit till ökat antal besökare varav en del motionerar eller använder platserna vid vattnet. Enligt förvaltaren vore det även önskvärt med kompletterande åtgärder för att hålla borta ogräs från de anlagda grusvägarna, göra vattnet mer tillgängligt samt för att hitta en lösning på problemen med nedskräpning i området. Skyltningen om gångstråket var något bristfällig och bättre skyltning kan vara en viktig faktor för att ytterligare öka antalet besökare i framtiden.

Sammanfattningsvis kan konstateras att de rekreationsfrämjande åtgärderna längs Höje å vid Källby och Habo dammar har bidragit starkt till Höjeåprojektets målsättning om att förbättra tillgängligheten till landskapet och möjligheterna till rekreation och friluftsliv längs Höje å. Gångstråken har många besökare och att besökarna upplever att stråken höjt områdenas rekreationsvärden genom ökad variationsrikedom, större närhet till landskap och natur och ökad upplevelse av frihet.

Bakgrund och syfte

Höjeåprojektet

Höjeåprojektet är ett vattenvårdsprojekt som drivs av kommunerna i Staffanstorp, Lund och Lomma. Projektets målsättning är att, förbättra vattenkvaliteten, minska övergödningen, gynna växt- och djurlivet samt att förbättra tillgängligheten till landskapet och förbättra möjligheterna till rekreation och friluftsliv.

Den enskilt största åtgärden inom projektet är anläggning av våtmarker. Under projektets första etapp, från 1991 till 2003, anlades totalt 69 våtmarker med en sammanlagd yta av drygt 75 hektar. Projektets andra etapp (som pågår från 2006 till och med 2014) omfattar anläggning eller restaurering av ytterligare 12 våtmarksobjekt med en sammanlagd areal av cirka 30 hektar. Vid utgången av 2014 kommer därmed totalt cirka 105 ha våtmarksyta att ha anlagts eller restaurerats inom Höjeåprojektet.

Anläggning av våtmarker är en multifunktionell miljöåtgärd. Förutom att rena vattnet från näringsämnen och andra föroreningar bidrar de till flödesutjämning och ökad biologisk mångfald. Våtmarker som anläggs nära bebyggelse bidrar dessutom ofta i hög grad till att främja rekreation i sitt närområde. Inte minst gäller detta när de anläggs i för övrigt naturfattiga landskap, som den typ av intensivodlade slättbygder som dominerar nedre delen av Höje å avrinningsområde.

Utöver våtmarksanläggning har projektet även arbetat med anläggning av specifikt rekreationsfrämjande åtgärder, såsom tätortsnära gångstråk intill ån och kring anlagda våtmarker, samt rastplatser, plattformar längs ån, med mera. Särskilt under projektets andra fas (Höjeåprojektet 2) har större satsningar gjorts på denna typ av rekreationsåtgärder.

Uppföljning av nyttan

Genom åren har en rad olika uppföljningar genomförts för att öka kunskapen om i vilken mån de utförda anläggningarna bidrar till att uppfylla projektets målsättningar. Framför allt har flera undersökningar av den biologiska mångfalden – avseende fåglar, vegetation och evertebratfauna (bottenfauna) – genomförts i de anlagda våtmarkerna. Inom uppföljningsprogrammet har också intensiva vattenkemiska mätningar bedrivits i tre dammar, där analyser gjorts av det in- och utgående vattnets halter av kväve, fosfor och suspenderat material. Tidigare utförda undersökningar har skett i samarbete med Kävlingeåprojektet och har omfattat dammar/våtmarker från båda avrinningsområdena. Rapporter från dessa uppföljningsstudier är:

- *Biologisk mångfald i dammar. Vegetation. Undersökning av 26 nyanlagda dammar hösten 1998, 2000.*
- *Biologisk mångfald i dammar. Bottenfauna. Undersökning av 26 nyanlagda dammar hösten 1998, 2000.*
- *Biologisk mångfald i dammar. Fåglar. Undersökning av 51 nyanlagda dammar 1994-2000.*
- *Biologisk mångfald i dammar. Fåglar. Undersökning av 31 nyanlagda dammar 2001, 2002, 2003*
- *Biologisk mångfald i dammar. Fåglar. Undersökning av 21 nyanlagda dammar 2004*
- *Biologisk mångfald i dammar. Fåglar. Undersökning av 21 nyanlagda dammar 2005*
- *Dammar som reningsverk. Mätningar av näringsämnesreduktionen i nyanlagda dammar 1993-2000.*
- *Dammar som reningsverk. Mätningar av näringsämnesreduktionen i nyanlagda dammar 2001, 2002, 2003*
- *Nyanlagda dammars betydelse för rekreation och friluftsliv.*
- *Biologi och vattenkemi i nya dammar. Undersökningar 2000-2002. Slutrapport för projekt i Råbytorp, Genarp och Slogstorp.*

Beskrivning av vattenvårdsarbetet samt delar av tidigare uppföljningsstudier inom Höjeåprojektet och Kävlingeåprojektet finns att tillgå via projektens hemsidor (Höjeåns vattenråd respektive Kävlingeåns vattenråd och Kävlingeåprojektet).

Som en fortsättning på tidigare arbeten har under 2013 omfattande nya uppföljningsstudier genomförts inom Höjeåns avrinningsområde avseende fåglar, vegetation, bottenfauna och rekreativsvärden (se vidare nedan).

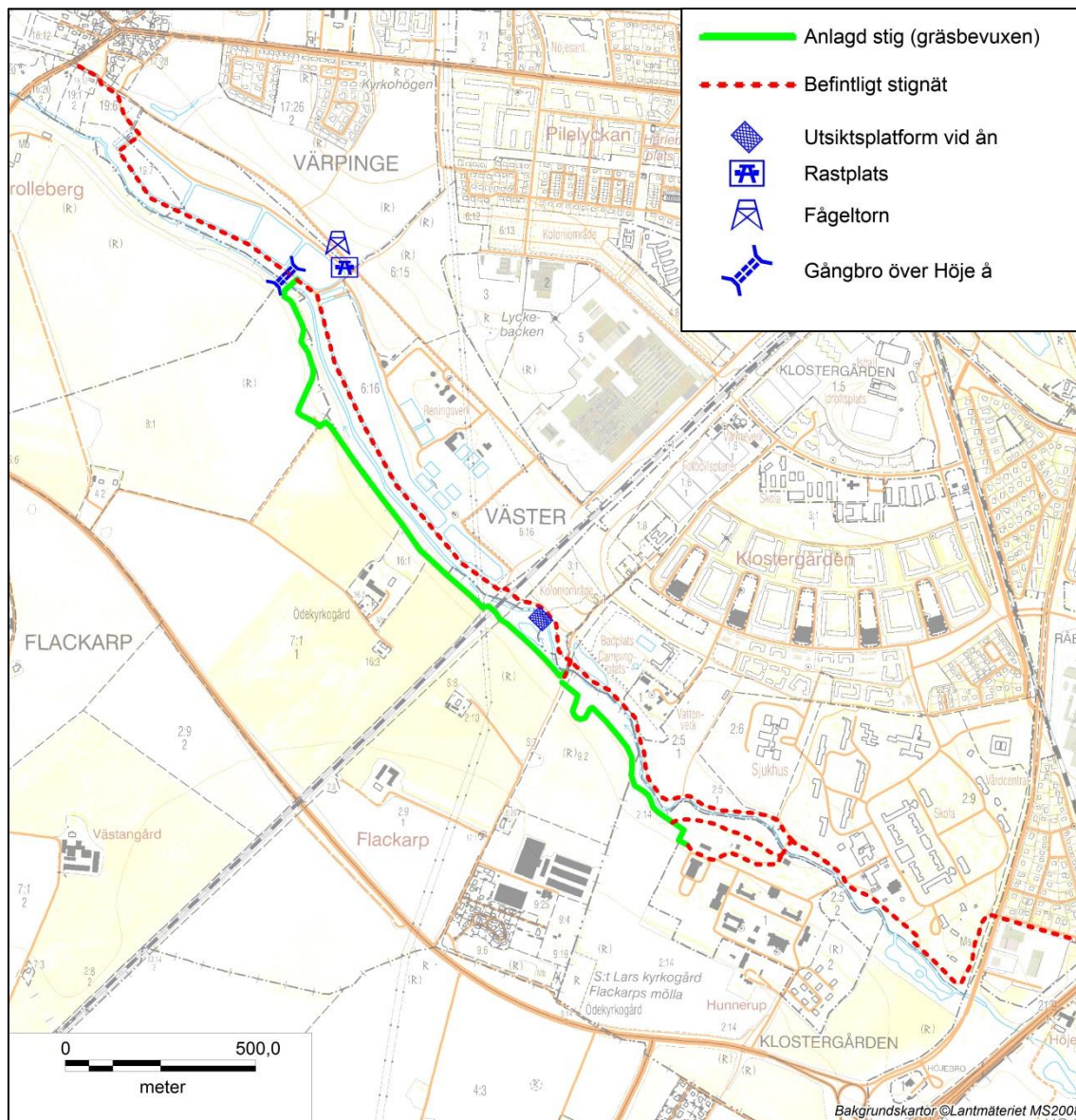
Denna rapport behandlar uppföljningen av de anlagda gångstråken längs Höje å vid Källby i södra Lund, samt vid Habo dammar i Lomma kommun.

Undersökningar 2013

Studerade anläggningar

Uppföljningen av Höjeåprojektets rekreativfrämjande arbete har omfattat två av de anlagda gångstråken med tillhörande anläggningar. Dessa är Höje å vid Källby reningsverk (Flackarp) samt Habo dammar.

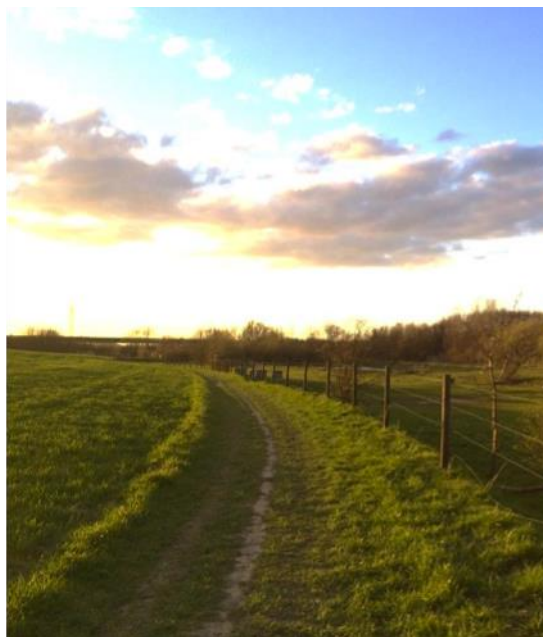
Höje å vid Flackarp

Figur 1 Karta över anlagt gångstråk längs Höje å samt tillhörande rekreativsanläggningar vid Flackarp i södra Lund.

Under 2009 och 2010 anlades en ny vandringsled på sydvästra sidan av Höje å i Lunds och Staffanstorps kommuner vid Flackarp i södra utkanten av Lunds tätort (se figur 1). Den anlagda sträckan, som är cirka 2 km lång, anknuter till befintliga stigar på åns nordöstra sida och kompletterar dessa så att det blir möjligt att promenera i en runda längs ådalen.

Stråket berikar även befintligt stignät genom att det har en delvis annan karaktär. De befintliga stigarna på NO-sidan om ån löper genomgående på låglänt mark nära ån och Källby avloppsreningsverks efterpoleringsdammar. Här är närheten till vattnet, men även kopplingen till mänsklig aktivitet och karaktären av park påtaglig. Kontakten med vattnet är mer avlägsen utmed det nya stråket som till stora delar löper uppe längs krönet av ådalen. Istället erbjuds här bitvis vidsträckta vyer över staden och omgivande odlingslandskap samt en lugnare karaktär och en känsla av fridfull landsbygd.

Figur 2 Nyanlagt gångstråk vid Källby, anlagt som en gräsremsa (beträda) i åkerkanten. I fonden ses järnvägsbron.

Figur 3 Den nyanlagda gångbron över Höje å knyter ihop det nya gångstråket med de befintliga stigarna på andra sidan ån. Foto: jan 2010.

Det nya stråket är anlagt som en enklare vandringsled genom insådd av en 3 meter bred gräsremsa i åkerkanterna (se figur 2). En mindre del löper även genom befintlig betesmark.

Anknytningen till stigarna på åns NO-sida sker i söder via en befintlig bro (Flackarpsbron) samt i norr via en genom projektet anlagd gångbro (se figur 3).

Vid reningsverksdammarna, som är mycket välbesökta för promenader, jogging och fågelskådning, har en upphöjd rastplats anlagts med tillgänglighetsanpassade bord och bänkar, samt ett fågeltorn (se figur 4).

Strax sydost om järnvägsbron har även en tillgänglighetsanpassad plattform anlagts med fri utblick över åns vatten och betesmarken på motsatta stranden (se figur 4).

Figur 4 Fågeltorn vid reningsverksdammarna (t.v.) samt utsiktsplattform vid ån söder om järnvägsbron).

Habo dammar

Vid Habo dammar har ett gångstråk runt dammarna anlagts under 2010 (se figur 5). Stigarna är till stor del grusbelagda och anpassade för att vara framkomliga även med rullstol och liknande. Vissa bitar har en enklare beläggning med flis. En äldre gångbro över dammarnas utlopp (även den anlagd genom Höjeåprojektet) har stabiliserats och införlivats i stråket. För att skapa en sammanhängande slinga runt dammarna har även en ny gångbro anlagts över inloppet till dammarna.

Figur 5 Karta över anlagda gångstråk samt tillhörande rekreationsanläggningar vid Habo dammar i Lomma kommun.

Vidare har en ny parkeringsplats anlagts i området strax söder om dammarna, liksom en stig som förbinder denna med övriga gångstråk. En promenadmöjlighet har också skapats längs Höje å, från Habo dammar till Lomma kyrka. Denna sträcka utgörs av en enkel beträda i form av gräsbevuxen zon längs åns västsida. Beträdan ansluter till den befintliga gångbron vid kyrkan och den tillhörande parkeringsplatsen.

Figur 6 Funktionshinderanpassad stig och rastplats med utsikt över vattnet vid Habo dammar.

Längs det nya gångstrååket runt Habo dammar har ett antal rekreationsanläggningar uppförts. Dessa utgörs av en brygga, en fågelplattform och två rastplatser (se figur 6-7). I direkt anslutning till dammarna ligger Habo gård, som nyligen renoverats, och vars verksamhet i stor utsträckning riktar sig till grupper och verksamheter som kräver extra god tillgänglighet.

Figur 7 Funktionshinderanpassade rekreationsanläggningar vid Habo dammar. T. v: Brygga med angöringsmöjlighet för båt eller flotte. T. h: Uppfartsramp till utsiktsplattformen.

Metod

Uppföljning av Höjeåprojektets rekreationsfrämjande arbete vid Habodammar och Källby reningsverk har skett genom räkning av besökare vid tre tillfällen; och intervjuer (enligt ett frågeformulär) med personer som nyttjar stråket. Vid fältbesöken har även de utförda anläggningarnas skick och underhållsstatus besiktigats.

Räkning och intervjuande av besökare gjordes vid tillfällen då det kunde antas att flest människor besökte platserna: förmiddag och eftermiddag på en helgdag samt en vardag. Om ingen besökare påträffades efter 15 minuter avslutades räkningen för att återkomma vid annat tillfälle. Räkningen pågick max två timmar per tillfälle.

Eftersom det inte fanns några rekreationsmöjligheter före åtgärd visar räkningen det faktiska antalet besökare som nyttjar faciliteterna och inte i vilken grad i förhållande till innan. Intervjuerna ska bidra med de kvalitativa aspekterna om hur projektet har förbättrat möjligheterna till rekreation över lag i förhållande till innan, vad som är bra och vad som kan bli bättre.

Den kvalitativa studien av nyttjandegraden gjordes med hjälp av intervjuer som följde ett frågeformulär med nio frågor och möjlighet till kommentarer. Frågeformuläret bestod av dels kategoriska frågor (där man väljer mellan ett antal givna alternativ), dels mer öppna frågor (t ex vad gillar du med det nya gångstråket?). Varje intervju tog i genomsnitt 5-10 minuter.

Figur 8 Trappan mellan den nya gångbron och åkermarken söder om Höje å

Källby i Lund

Besiktning

Åtgärderna vid Källby utgör ett komplement till, och en förlängning av, den redan befintliga naturstigen söder om Källby reningsverk och kommer här att kallas ”det nya gångstråket” medan den äldre delen av Naturstigen refereras till som ”det gamla -” eller ”det äldre gångstråket”.

Besiktning av Naturstigen nya gångstråk (se figur 8-12) gjordes söndagen den 8 september 2013 från bron vid Flackarp och nedströms, sedan över den nya gångbron och tillbaka mot bron via det gamla stråket med en avstickare till fågeltornet (se Figur 9) norr om ån. Avslutningsvis över ån på dess sydsida från bron och uppströms fram till St: Lars. Rundan tog cirka en timme att gå i lugnt tempo.

Nedströms från Flackarpsbron noterades att de nya vinkelgångarna i staketet hade målats med graffiti.

Därifrån nedströms var stråket trampat och gräset

hölls nere med klippning för att göra det tillgängligt enligt planerna. Fortsatt i samma riktning kom man till en trappa och den nya gångbron som kopplar ihop det nya och gamla gångstråket. Högt gräs och buskar vid trappan minskar möjligen tillgängligheten (se Figur 8). Inga skador eller problem hittades annars vid bron. Fågeltornet var stabilt och staketet höll bra. Tillbaka vid Flackarpsbron och uppströms mot St: Lars var stigen trampad med möjlighet att fortsätta på en grusstig, men övergången var inte särskilt tydlig.

Antal besökare

Besöken pågick sammanlagt i 3,5 timmar. Det räknades besökare vid tre tillfällen; söndag (8/9-13) förmiddag och eftermiddag samt en tidig kväll måndag 23/9-13. Totalt räknades 39 besökare på det nya gångstråket vid dessa tre tillfällen över två dagar. Flest besökare på det nya gångstråket noterades under söndag förmiddag. Vid samma tillfälle noterades ytterligare 47 personer på den äldre delen av Naturstigen. Generellt påträffades flest besökare nedströms järnvägen och Flackarpsbron oavsett om det var på det nya eller gamla gångstråket.

Intervjuer

Vid Källby intervjuades 15 personer varav hälften var mellan 25 och 65 år gamla. Majoriteten bodde inom 1 kilometers avstånd på östsidan om järnvägen, främst området Klostergården. En person bodde på sin gård intill det nya gångstråket söder om Höje å. Ett fåtal personer bodde på västsidan om järnvägen. Innan förnyelsen av gångstråket 2010 hade över hälften av intervjupersonerna använt det gamla stråket. I tabell 1 finns citat med åsikter om vad det nya stråket har tillfört.

Tabell 1. Besökarnas åsikter om vad det nya gångstråket vid Källby reningsverk tillför

Citat
"Bra att kunna ha hundar lösa. Som hundägare var vi flera som blev oroliga när hästar skulle beta vid gamla stråket. Nya gångstråket har gett hundägare ett alternativ och gjort platsen tillgänglig för hundar".
"Tystnad, vacker natur"
"Lättare att komma i kontakt med naturen, mer åker".
"Skönt med en runda". "En runda"
"Fler friluftsfolk och rörelse i terrängen har troligen minskat tendensen att måla graffiti och slänga skräp i området under järnvägsbron".
"Det är ljusare häruppe" (på det nya gångstråket)
"Kan variera hur man använder området"
"Det är det rena landet". "Idyll".

De som inte hade använt området innan 2010 hade följande tankar om det nya gångstråket:

- "Man kan ta sig enkelt till fälten från reningsverket"
- "Man kan se Skåne. Det är en känsla av att vara på landet och ändå är det centralt"
- "Stråket ger en närhet till naturen, fågellivet"

En före detta bonde som inte heller hade använt stråket innan 2010 ansåg dessutom att man kunde "se naturens växling".

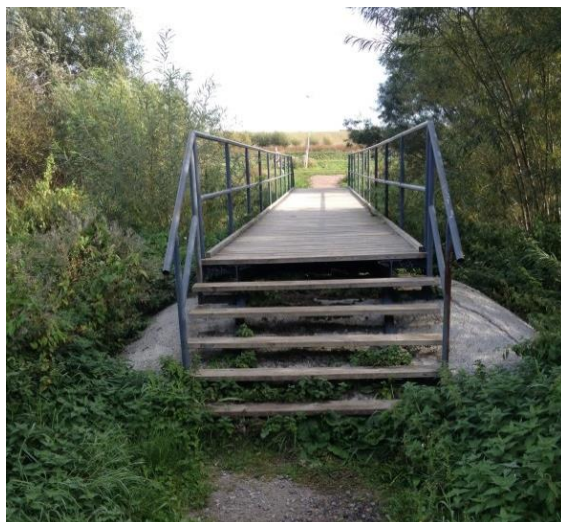
Figur 9. Utsikt från fågeltornet norr om dammarna vid Källby reningsverk.

Figur 10 Strax väster om järnvägen börjar stigen längs de öppna fälten söder om Höje å.

Figur 11 På väg västerut uppe vid de öppna fälten, söder om Höje å

Figur 12. Den nya gångbron som knyter samman det nya stråket med befintliga stigar vid dammarna.

Allmänt ansåg de flesta tillfrågade att de använde det nya gångstråket till rekreation. Ett flertal använde det främst för att rasta sin hund. Ett fåtal personer använde området allmänt till både rekreation, motion och naturupplevelse varav en person även använde området som en mötesplats. Trefjärdedelar av de tillfrågade personerna använde det nya gångstråket mer än en gång i veckan. De tillfrågade personernas önskemål om förbättringar har sammanfattats i tabell 2.

Tabell 2. Besökarens önskemål om "förbättringar" av det nya gångstråket vid Källby reningsverk

Önskemål	Kommentar
Toalett	En person påtalade att en toalett hade "lättat" möjligheten att ta sig hela vägen till den nya bron och tillbaka som äldre eller om man hade vissa besvär.
Hundlatrin	Som hundägare saknade man tunnor för hundlatrin.
Variation	Fler möjligheter att avvika och göra promenaden kortare. Flera tog upp att sträckan från gamla till nya bron upplevdes lång och man undvek den om tiden var knapp. Ett förslag kom upp att ha en bro till – mellan den nya gångbron och Flackarpsbron.
Utsikt	Att kunna se vattnet nedanför nya gångstråket
Sittplats	Flera efterfrågade bänkar eller annan form av sittplats (exempelvis stockar) vid en utsiktsplats, för vila på längre sträckor, för att kunna mötas, njuta och fika. Särskilt behov för sittplats uttrycktes för garaget närmast St: Lars
Säkerhet	En intervjuperson hoppades på att fler människor skulle komma till gångstråket för att ge en känsla av trygghet, en annan person saknade belysning.
Tillgänglighet	Återigen belysning och en bro väster om den gamla bron. Slå gräset och planera området bättre vid vintertid när vattnet stiger och det blir blött. Då rör sig fler västerut mot Värpinge. Bredda den nya bron som står i vatten vid högvatten; man kommer inte åt stegen utan långa gummistövlar.
Natur	En person var tydlig med att området inte bör bli för "anlagt".

En av de tillfrågade personerna var markägare med åkermark intill gångstråket. Markägaren hade varit med i en del av planeringen av stråket och hade varit lite orolig för vad det skulle innebära, men tyckte att det nya gångstråket fått positiva konsekvenser med fler joggande och många med fågelintresse som kom och skådade fåglar. Det blev inte mopedkörning och cyklande i större omfattning som markägaren först hade befarat.

En annan talade glatt om hur livet hade förändrats när hen beslutade sig för att bli friskare och gå ner i vikt genom att börja gå en till två timmar om dagen. Den förbättrade tillgängligheten till området och naturen som det nya stråket medfört hade varit av stor betydelse i detta sammanhang.

Habo i Lomma

Besiktning

Besiktning av gångstråket vid Habo dammar (se figur 13-14), från gångbron över Höje å vid kyrkan till Habo gård och runt dammarna, utfördes 2013-09-24. Sträckan tog cirka 20 minuter att promenera.

Från gångbron vid kyrkan till Habo gård var stigen tillgänglig men ingen tydlig markering eller skyltning om rekreativstråket fanns. Vid Habo gård såg den nyanlagda bryggan välkött ut medan grusvägen vidare runt dammarna kämpade med en del ogräs, dock ännu inget besvärande för tillgängligheten. Det fanns väldigt lite flis på stigen längs dammarnas östsida. En hel del nedtrampade stigar som ledde ut till flera små utsikts- eller fiskeplatser hade tillkommit efter förnyelsen.

Antal besökare

Det räknades besökare vid två tillfällen, två vardagskvällar mellan klockan 17 och 18 (tisdag 24/9-13 respektive tisdag 1/4-14). Vid första tillfället noterades tio personer varav störstadelen var fritidsfiskare, en rastade hunden med sällskap, en joggade och en vuxen var där med två barn. Andra tillfället påträffades endast en person. De inräknade fritidsfiskarna höll sig i norra delen av dammarna vid små utsiktsplatser medan besökare som joggade eller gjorde annat påträffades i södra delen av dammarna, närmast Habo gård.

Intervju

Endast en person ville låta sig intervjuas vid besökstillfällena och det var förvaltaren på Habo gård vars iakttagelser återges här. Denne besökte området flera gånger i veckan för att rasta sina hundar men även för att göra tillsyn av fritidsfiskarna som ofta kom på sena eftermiddagar. Förvaltaren ansåg att förändringarna hade bidragit till att många kom och motionerade samt använde platserna vid vattnet. De förbättringar som kunde göras i efterhand var att göra kompletterande beläggning på grusgångarna för att bli av med ogräset och att lägga ut grus på sidostigar ned mot vattnet. Slutligen upplevde förvaltaren att nedskräpning i området var ett problem och efterfrågade en lösning på detta.

Figur 13 Den nya gångbron vid Habo dammar. Bilden är tagen medsols runt dammarna

Figur 14 Ett parti runt dammarna hålls öppen genom att gräset klipps.

Slutsatser

De huvudsakliga slutsatser som kan dras från uppföljningsarbetet är:

- att de genomförda rekreationsanläggningarna bidragit starkt till Höjeåprojektets målsättning om att förbättra tillgängligheten till landskapet och möjligheterna till recreation och friluftsliv längs Höje å,
- att gångstråken har många besökare och att besökarna upplever att stråken höjt områdenas rekreationsvärden genom ökad variationsrikedom, större närhet till landskap och natur och en ökad upplevelse av frihet,
- att de som nyttjar stråken i mycket hög utsträckning utgörs av boende i närområdena
- att det finns en kontinuerlig rörelse av människor på det nya stråket vid Källby reningsverk både på helgdagar och på vardagseftermiddagar,
- att stråket vid Källby är mer välbesökt än det vid Habo, sannolikt främst på grund av fler boende i närområdet,
- att besöksantalet vid Habodammar troligen skulle kunna öka, till exempel genom utökad skyltning med information om möjligheten att gå längs ån och runt dammarna,
- att de anlagda faciliteterna längs stråken är attraktiva för, och nyttjas av, många personer,
- att anläggningarna överlag var i god funktion och att ansvariga såg till att hålla stigarna tillgängliga,
- att vissa trots ovanstående upplever en begränsad tillgänglighet till anläggningarna vid Källby på grund av avsaknaden av toaletter och hundlatrin samt för få bänkar och soptunor,
- att en del besökare har önskemål om standardförbättringar, bland annat att den nya gångbron i Källby – mellan det nya och gamla stråket – förlängs i båda ändar så att den kan nyttjas även vid högvatten samt att stigarna vid Habo får en tjockare grusbeläggning för att hålla borta ogräs som på längre sikt annars kan göra det svårt för rullstolsburna att ta sig fram.

Slutligen kan även konstateras att ordet recreation kan ha olika betydelse för olika personer. Besökare som använde de anlagda gångstråken i recreationssyfte använde ord som ”frihet, tillgänglighet, rena landet, lugnt, vackert, idyll, alternativ, grönska, närhet till natur och fågelliv” som för att beskriva sina rekreationsupplevelser längs stråken. Dessa egenskaper kan vara viktiga att beakta vid fortsatt arbete med rekreationsåtgärder.